

Laidiens: 13.07.2010., Nr. 109

Ministru kabineta noteikumi Nr.592

Rīgā 2010.gada 29.jūnijā (prot. Nr.33 29.§)

Dārzeņu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Sēklu aprites likuma
2.panta 1.punkta "a" apakšpunktu
un 17.panta piekto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka dārzeņu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības kārtību, kā arī institūciju, kas kontrolē dārzeņu sēklu ieviešanu no valstīm, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis.
2. Noteikumi attiecas uz šo noteikumu 1.pielikumā minētajām dārzeņu sugām, kuras paredzētas lauksaimniecības produkcijas ražošanai.
3. Noteikumi neattiecas uz sēklām, kas paredzētas izvešanai (eksportam) uz valstīm, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis.
4. Ievedot, audzējot un tirgojot sīpolu *Allium cepa L.*, šalotu *Allium cepa Agregatum*, maurloku *Allium schoenoprasum L.*, tomātu *Lycopersicon esculentum Mill.*, daudzziēdu pupiņu *Phaseolus coccineus L.* un dārza pupiņu *Phaseolus vulgaris L.* sēklas, ievēro normatīvajos aktos par augu karantīnu noteiktās prasības.
5. Ja galda biešu *Beta vulgaris L.*, daudzziēdu pupiņu *Phaseolus coccineus L.* un dārza pupiņu *Phaseolus vulgaris L.* sēklas paredzētas izplatīšanai atzītā aizsargājamā zonā, ievēro normatīvajos aktos par augu karantīnu noteiktās prasības.
6. Šo noteikumu V nodaļā minētās prasības attiecas uz sertifikācijai paredzētajām sēklām.

II. Sēklaudzētāju, sēklu sagatavotāju, saiņotāju un tirgotāju reģistrācija

7. Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk – dienests) reģistrē sēklaudzētājus, sēklu sagatavotājus, saiņotājus, ievēdējus un tirgotājus Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmas Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā (turpmāk – reģistrs), kā arī izsniedz sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrācijas apliecību.
8. Lai reģistrētos reģistrā, persona iesniedz dienestā iesniegumu tās iekļaušanai reģistrā (turpmāk – reģistrācijas iesniegums) saskaņā ar šo noteikumu 2.pielikumu un pievieno šādus dokumentus:
 - 8.1. sēklaudzētājs – sēklaudzēšanai paredzēto lauku plānus, norādot platību (ha) un informāciju par lauku vēstures kārtošānu;

8.2. sēklu tirgotājs un ievadējs – informāciju par tirdzniecībai paredzēto sēklu izcelsmi, norādot sadarbības partnerus.

9. Ja persona neiesniedz visus šo noteikumu 8.punktā minētos dokumentus vai iesniegtā informācija ir nepilnīga, dienesta inspektors triju darbdienu laikā pēc reģistrācijas iesnieguma saņemšanas rakstiski pieprasa 10 darbdienu laikā iesniegt nepieciešamo informāciju un dokumentus.

10. Dienests:

10.1. piecu darbdienu laikā pēc visu šo noteikumu 8.punktā minēto dokumentu saņemšanas izvērtē reģistrācijas iesniegumu un tam pievienotos dokumentus un pieņem lēmumu par personas reģistrāciju reģistrā vai par atteikumu reģistrēt personu reģistrā;

10.2. triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas:

10.2.1. nosūta personai lēmumu par reģistrāciju reģistrā un reģistrācijas apliecību saskaņā ar šo noteikumu 3.pielikumu, ja pieņemts lēmums reģistrēt personu reģistrā;

10.2.2. nosūta personai lēmumu par reģistrācijas atteikumu, ja pieņemts lēmums par atteikumu reģistrēt personu reģistrā;

10.3. katrai reģistrā reģistrētajai personai piešķir reģistrācijas kodu. Tā pirmās divas zīmes norāda personas adresi (pasta indeksa pirmie divi cipari), pārējās zīmes – reģistrācijas kārtas numuru;

10.4. reģistrā norāda šādu informāciju par reģistrēto personu:

10.4.1. reģistrācijas kodu;

10.4.2. juridiskai personai – personas nosaukumu un uzņēmuma reģistrācijas numuru Uzņēmumu reģistrā, fiziskai personai – vārdu, uzvārdu un personas kodu;

10.4.3. juridiskai personai – juridisko adresi, fiziskai personai – dzīvesvietas adresi;

10.4.4. darbības veidu;

10.4.5. sugu grupu, ar kuru tiek veiktas darbības;

10.4.6. kontaktinformāciju (piemēram, tālruņa numuru, e-pasta adresi);

10.5. dienesta tīmekļa vietnē ievieto informāciju par reģistrā iekļautajām personām.

11. Dienests pieņem lēmumu par personas reģistrācijas anulēšanu divu nedēļu laikā pēc reģistrētās personas rakstiska iesnieguma saņemšanas, kā arī tad, ja atkārtoti konstatēta šo noteikumu VII, VIII, X vai XI nodaļā minēto prasību neievērošana un par to ir sastādīts attiecīgs akts.

12. Dienests piecu darbdienu laikā pēc šo noteikumu 11.punktā minētā lēmuma pieņemšanas par to rakstiski informē personu.

13. Reģistra datubāzē informācija par reģistrēto personu glabājas līdz reģistrācijas anulēšanai saskaņā ar šo noteikumu 11.punktu. Dienests informāciju par personu saglabā reģistra arhīva datubāzē sešus gadus pēc personas reģistrācijas anulēšanas.

14. Lai izdarītu izmaiņas reģistrā, reģistrētā persona dienestā iesniedz šo noteikumu 2.pielikumā minēto iesniegumu, norādot, kādas izmaiņas ir nepieciešamas.

15. Ja izmaiņas reģistrā saistītas ar reģistrētās personas darbības veidu maiņu, šo noteikumu 14.punktā minētajam iesniegumam pievieno šo noteikumu 8.1. vai 8.2.apakšpunktā minētos dokumentus.

16. Dienests:

16.1. 10 darbdienu laikā pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas izvērtē šo noteikumu 14.punktā minēto iesniegumu un tam pievienotos dokumentus un pieņem lēmumu par izmaiņu izdarīšanu reģistrā;

16.2. piecu darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas:

16.2.1. nosūta reģistrētajai personai lēmumu par izmaiņu izdarīšanu reģistrā un jaunu reģistrācijas apliecību saskaņā ar šo noteikumu 3.pielikumu, ja pieņemts lēmums veikt izmaiņas reģistrā;

16.2.2. nosūta reģistrētajai personai lēmumu par izmaiņu neizdarīšanu reģistrā, ja pieņemts lēmums neveikt izmaiņas reģistrā;

16.3. izdara reģistrā attiecīgas izmaiņas.

III. Sēklu kategorijas

17. Sēklām ir šādas kategorijas:

17.1. izlases sēklas (IS);

17.2. pirmsbāzes sēklas (PB);

17.3. bāzes sēklas (B);

17.4. sertificētas sēklas (C);

17.5. standartsēklas (ST).

18. Izlases sēklas (IS) ir sēklu daudzums, kas iegūts, pabeidzot šķirnes uzturēšanas shēmā norādīto ciklu, un nodrošina šķirnes īpašību saglabāšanu vairākās paaudzēs. Selekcionārs vai šķirnes uzturētājs iegūst šīs sēklas, ievērojot šķirnes uzturēšanas shēmu. Pēc selekcionāra vai šķirnes uzturētāja rakstiska pieprasījuma dienests veic izlases sēklu (IS) lauku apskati un sēklu kvalitātes novērtēšanu, lai noteiktu to faktisko kvalitāti atbilstoši šo noteikumu 4.pielikumā minētajiem sēklu kvalitātes rādītājiem.

19. Pirmsbāzes sēklas (PB) ir sēklas, kas:

19.1. izaudzētas tieši no izlases sēklām (IS) selekcionāra vai šķirnes uzturētāja uzraudzībā, ievērojot vispārpieņemto šķirnes uzturēšanas praksi;

19.2. paredzētas bāzes sēklu (B) un sertificētu sēklu (C) kategorijas sēklu ražošanai;

19.3. saskaņā ar Sēklu aprites likumu un šiem noteikumiem ir atzītas par atbilstošām bāzes sēklām (B) noteiktajām šķirnes tīrības prasībām un šo noteikumu 4.pielikumā minētajiem sēklu kvalitātes rādītājiem;

19.4. visā audzēšanas un sagatavošanas periodā ir dienesta uzraudzībā.

20. Bāzes sēklas (B) ir sēklas, kas:

20.1. iegūtas no pirmsbāzes sēklām vai tieši no izlases sēklām;

20.2. audzētas selekcionāra vai šķirnes uzturētāja uzraudzībā, ievērojot vispārpieņemto šķirnes uzturēšanas praksi;

20.3. paredzētas sertificētu sēklu (C) kategorijas sēklu ražošanai;

20.4. saskaņā ar Sēklu aprites likumu un šiem noteikumiem ir atzītas par atbilstošām bāzes sēklām (B) noteiktajām šķirnes tīrības prasībām un šo noteikumu 4.pielikumā minētajiem sēklu kvalitātes rādītājiem;

20.5. visā audzēšanas un sagatavošanas periodā ir dienesta uzraudzībā.

21. Sertificētas sēklas (C) ir sēklas, kas:

21.1. iegūtas tieši no bāzes sēklām (pēc selekcionāra vai šķirnes pārstāvja, vai, ja nav selekcionāra, pēc šķirnes uzturētāja vēlmes – arī no pirmsbāzes vai izlases kategorijas sēklām);

21.2. paredzētas dārzeņu ražošanai;

21.3. saskaņā ar Sēklu aprites likumu un šiem noteikumiem ir atzītas par atbilstošām sertificētām sēklām (C) noteiktajām šķirnes tīrības prasībām un šo noteikumu 4.pielikumā minētajiem sēklu kvalitātes rādītājiem;

21.4. visā audzēšanas periodā ir dienesta uzraudzībā.

22. Standartsēklas (ST) ir sēklas, kas:

22.1. atbilst šajos noteikumos sertificētām sēklām (C) noteiktajām prasībām;

22.2. paredzētas dārzeņu ražošanai;

22.3. pakļautas dienesta pēcpārbaudei.

IV. Sēklaudzēšanai noteiktās prasības

23. Ja sēklaudzētājs audzē vienas vai vairāku sugu vai šķirņu, vai kategoriju dārzeņu sēklas, tas nodrošina, ka dažādu sugu vai šķirņu, vai kategoriju sēklas nesajaucas.

24. Sēklaudzētājs kārto lauku vēsturi, norādot lauku izvietojuma shēmu, augu maiņu pa gadiem, informāciju par konkrētajā laukā lietoto sēklu, kā arī siltumnīcā veiktos pasākumus.

25. Sēklaudzēšanas laukus izvieto tikai pēc priekšaugiem, kas nodrošina šķirņu un sugu nesajaukšanos. Atkārtota dārzeņu audzēšana vienā un tajā pašā laukā ir pieļaujama, ja ievērots vismaz četru gadu intervāls starp vienas sugas augiem un triju gadu intervāls starp vienas grupas dažādām sugām saskaņā ar šo noteikumu 5.pielikumu. Siltumnīcā pieļaujama sēklaudzēšana vairākus gadus pēc kārtas, ja tiek veikta dezinfekcija un substrāta maiņa.

26. Ja sēklaudzētājam pieder gan bioloģiskās lauksaimniecības saimniecība (vai tās daļa), gan saimniecība (vai tās daļa), kurā ražo konvencionālās lauksaimniecības dārzeņu sugu sēklas, tad bioloģiskās lauksaimniecības saimniecībā atļauts iegūt tās pašas šķirnes sēklas, kuras iegūst konvencionālās lauksaimniecības saimniecībā (vai tās daļā), ja ir izpildītas Komisijas 2008.gada 5.septembra Regulā (EK) Nr.889/2008, ar ko paredz sīki izstrādātus bioloģiskās ražošanas, marķēšanas un kontroles noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu, minētās prasības par sēklu pastāvīgu nošķiršanu, informācijas sniegšanu bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijai par bioloģiskās un konvencionālās sēklas novākšanas laiku un iegūto daudzumu, kā arī par pārejas plānu un kontroles pasākumiem.

27. Atklātā laukā sēklaudzēšanas sējumus un stādījumus (turpmāk – sējumi) izvieto tā, lai nodrošinātu šo noteikumu 6.pielikumā minēto minimālo attālumu starp sējumiem, starp kuriem iespējama nevēlama svešappute.

28. Ja ir nodrošināta aizsardzība pret nevēlamu svešapputi, nav jāievēro prasības par minimālo attālumu starp sējumiem, starp kuriem iespējama nevēlama svešappute.

29. Sēklaudzēšanas laukos pieļaujamais inficēto un kaitēkļu invadēto augu skaits ir minēts šo noteikumu 7.pielikumā. Sēklaudzēšanas laukos nav pieļaujama vējauzu (*Avena fatua*, *Avena sterilis*) klātbūtne.

30. Bioloģiskajos sēklaudzēšanas laukos papildus šo noteikumu 7.pielikumā minētajam pieļaujamajam inficēto un kaitēkļu invadēto augu skaitam nosaka arī šo noteikumu 8.pielikumā minēto pieļaujamo inficēto un kaitēkļu invadēto augu īpatsvaru.

V. Lauku apskate

31. Lai novērtētu sēklaudzēšanas lauku vispārējo stāvokli un to atbilstību šo noteikumu IV nodaļā minētajām prasībām, kā arī noteiktu sugas un šķirnes tīrību saskaņā ar šo noteikumu 9.pielikumā minētajām prasībām, dienesta inspektors veic lauku apskati sertifikācijai paredzētajiem sēklaudzēšanas laukiem.

32. Par standartsēklu audzēšanu atbild sēklaudzētājs un nodrošina standartsēklu atbilstību šo noteikumu 9.pielikumā sertificētām sēklām noteiktajām šķirnes tīrības prasībām.

33. Sēklaudzētājs katru gadu (viengadīgām kultūrām – līdz 15.aprīlim, divgadīgām un daudzgadīgām kultūrām – līdz 15.jūlijam) iesniedz dienestā lauku apskates iesniegumu par sertifikācijai paredzētajiem sēklaudzēšanas laukiem saskaņā ar šo noteikumu 10.pielikumu. Ja lauku apskates iesniegumu iesniedz pēc minētā termiņa, sēklaudzētājs pievieno rakstisku informāciju par kavējuma iemesliem.

34. Dienesta inspektors, pieņemot lauku apskates iesniegumu, pārbauda, vai:

34.1. lauku apskates iesniegumā ir norādīta visa šo noteikumu 10.pielikumā minētā informācija;

34.2. šķirne atbilst Sēklu aprites likumā minētajām prasībām par sēklu sertifikāciju;

34.3. sēklaudzētājam saskaņā ar Augu šķirņu aizsardzības likumu ir reģistrēta licence par attiecīgās aizsargātās šķirnes izmantošanas tiesībām;

34.4. ir ievērots šo noteikumu 33.punktā minētais termiņš. Ja termiņš nav ievērots, pārbauda, vai ir pievienota informācija par kavējuma iemesliem.

35. Pirms lauka apskates dienesta inspektors iepazīstas ar sēklu kvalitāti apliecinošiem dokumentiem un ierakstiem lauku vēsturē. Sēklu sertifikāta derīguma termiņu nepārbauda.

36. Ja nav ievērotas šo noteikumu 34.punktā minētās prasības, dienesta inspektors triju darbdienu laikā pēc minēto prasību pārbaudes par to rakstiski informē sēklaudzētāju, norādot trūkumus, un pieprasa tos novērst septiņu darbdienu laikā.

37. Izsēto sēklu kvalitāti apliecina:

37.1. Latvijā sertificētām sēklām – dienesta izsniegta sēklu iesaiņojuma oficiālā etiķete ar norādi "Eiropas Savienības tiesību akti" (ja sēkla paredzēta tirdzniecībai) un sēklas sertifikāts vai sēklas sertifikāta kopija ar aizpildītu II daļu;

37.2. izsētajām izlases sēklām, ko šķirnes uzturētājs izsējis turpmākai pavairošanai, – selekcionāra pilnvarojums un šķirnes uzturēšanas shēma;

37.3. citā Eiropas Savienības dalībvalstī, kā arī Īslandē un Norvēģijā sertificētām sēklām – sēklu iesaiņojuma oficiālā etiķete ar atsauci uz Eiropas Savienības tiesību aktiem un dokuments, kas apliecina iepirkto sēklu daudzumu;